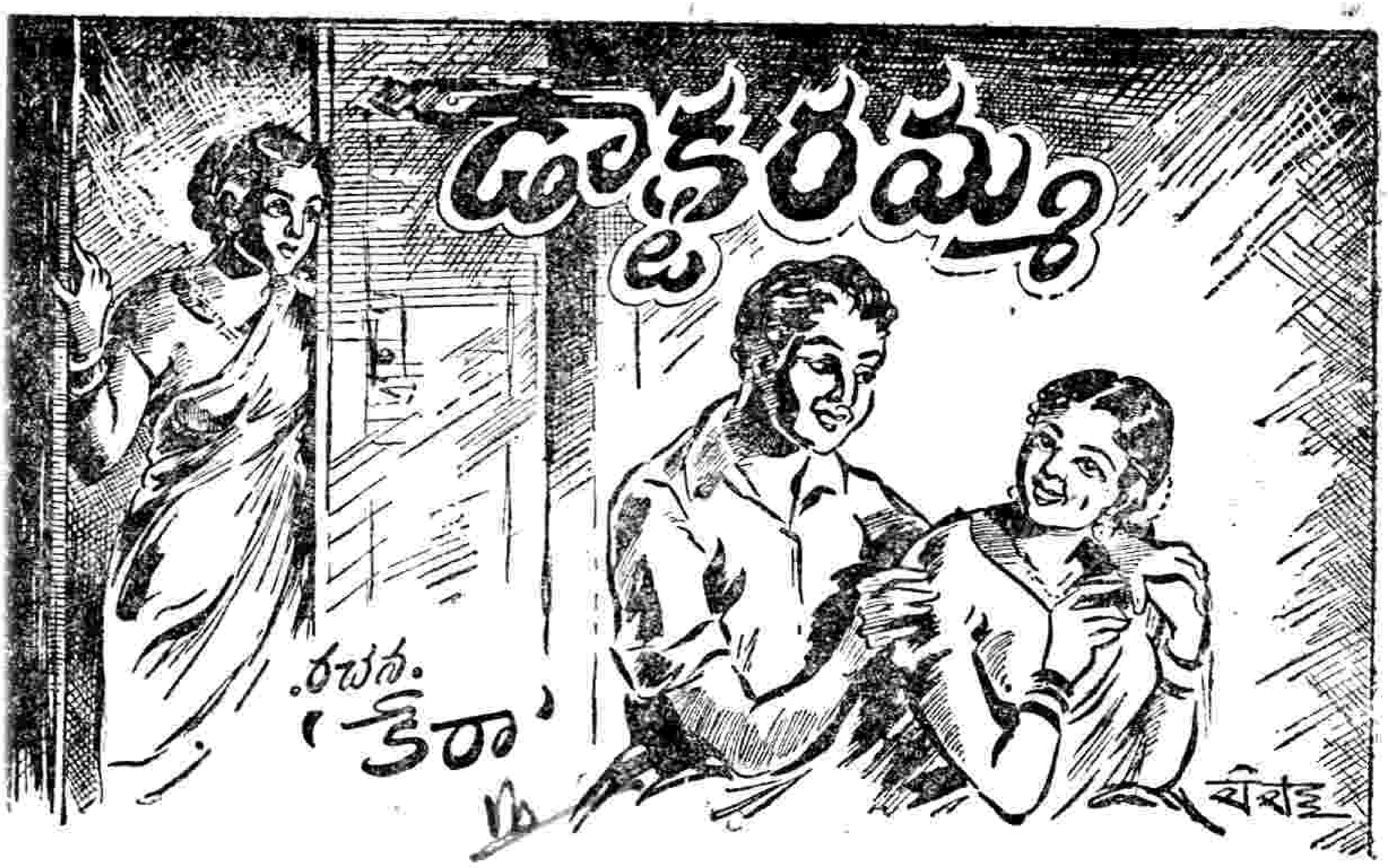

జ్ఞానమ్మ తన జీవితంలో పెద్ద పొరపాటు చేసిందని ఆమెతో చదువుకున్న మిత్రులంతా అభిప్రాయపడ్డారు. తన చదువుకు, విజ్ఞానానికి తగిన వాడిని పెళ్లి చేసుకోకుండా, ఒక సామాన్య వ్యక్తిని వివాహమాడటం, అందరినీ ఆశ్చర్య పరిచింది.

పరీక్ష ప్యాసై జానమ్మ సరాసరి తన స్వగ్రామం చేరుకుంది. పల్లెటూరిలో ప్రాక్టీసువల్ల పెద్దగా డబ్బు సంపాదిద్దామని ఆమె అభిప్రాయం ఎన్నటికీ కాదు. నిజానికి ఆమెకు సరిగా వైద్య సహాయం లేని పల్లెప్రజలు పడే కష్టాలు తెలియక పోలేదు. ఆమె తల్లీ దండ్రీ కూడా మందూ మాకూ లేకుండా దిక్కుమాలిన చావుకు గురయ్యారు. అప్పటినుంచీ ఆమెలో, బీదప్రజల క్షేమానికి ఉపయోగపడే చదువు చదువుకోవాలనే కోర్కె గాఢంగా నాటుకు పోయింది. అందుకనే పరీక్షప్యాసై తన స్వంతవూరు వచ్చింది.

చిన్నతనంలో తల్లీ తండ్రీ పోయిన జానమ్మను ఉన్న కొద్దిపాటి బంధువులయినా, దగ్గరకు తీసిన పాపానపోలేదు. ఉండికూడా లేనివారితోనే సమానమయ్యారు. జానమ్మ తనకున్న కొద్ది ఆస్థినీ అమ్మి చదువుకుంది.

ఎంతోకాలానికి స్వగ్రామానికి తిర్గి వచ్చిన జానమ్మకు గ్రామస్థులంతా హృదయపూర్వకంగా స్వాగతం యిచ్చారు. జానమ్మ తన మనసులోని ఉద్దేశ్యాన్ని బయట పెట్టింది. అంతా "ఇంతకంటె ఇంకేం కావాలి" అన్నారు.

అందరి సహకారంతో చిన్న హాస్పిటల్ వెలిసింది. జానమ్మ చుట్టు ప్రక్కల గ్రామాల ప్రజలందరికీ కూడా యిష్టురాలయింది. ఎటువంటి రోగమయినా ఆమె చెయ్యితగిలితేనే కుదిరిపోతుందని అందరికీ నమ్మకం ఏర్పడిపోయింది. నిజానికి ఆ రోగాలుకూడా యిట్టే మాయమయేవి. పల్లెప్రజలందరికీ ఆమెఒక దేవత.

వారి హృదయాలలో ఆమెను ఛిరస్థానం దొరికింది.

గ్రామంలో తగినపలుకుబడి, దానితో బాటు చిన్నయిల్లు, కొంత ఆస్థికూడా సంపాదించింది. ఆమెతో పరిచయమున్న పెద్దలంతా పదేపదే ఆమెను హెచ్చరించేవారు... పెళ్ళి చేసుకోమని. జానమ్మ నవ్వి ఊరుకునేది. ఆనవ్వు వాళ్ళకుమరింత ప్రోత్సాహాన్ని కలుగచేసి "అమ్మాయ్ ...నువ్వొక యింటి దానివైతే చూసి ఆనందిస్తాం...ఇక మాకు నిశ్చింత" అనటానికి కూడా ఆస్కారాన్ని ఇచ్చింది.

జానమ్మతో చదువుకున్నమిత్రులంతా పూర్తిగా ఆమె మీద ఆశను వదులుకోలేక పోయారు. ఎప్పుడూ వారివద్దనుంచి ఉత్తరాలు వస్తూండేవి.

"నువ్వు ఏ విషయం తేల్చి చెప్పందే ...మేము జీవితం స్థిరపరచుకోదలచ లేదు. ఎప్పుడూ నీ ఆజ్ఞకు బద్ధులమే" ...యీ ధోరణిలో ఉండేవి ఉత్తరాలన్నీ...

వాళ్ల మనస్సుకు నొప్పి కలుగకుండా, పూర్తిగా ఆశవదలుకునేట్లు పరిస్థితులు రాకుండా, సునిశితంగా జానమ్మ జవాబు యిచ్చేది. కాని చివరకు జానమ్మ వారిని ఆశ్చర్య చకితులను చేసింది. తనపెళ్ళికి ఆహ్వానం పంపుతూ...సత్యానందాన్ని గురించి స్నేహితులకు ముక్తసరిగా పరిచయం చేసింది.

"నా చిన్నప్పటి స్నేహితుడు... సత్యానందం. మీ అంతటి విద్యావంతుడు కాకపోయినా, చదువు, విజ్ఞానం లేని వ్యక్తికాదు. అతనితో నాజీవితం సుఖమయం కాగలదనే పూర్తినమ్మకం ఉంది. మీరంతా మా వివాహానికి రావలసిందిగా హృదయ పూర్వకంగా ఆహ్వానిస్తున్నా ..." మిత్రులంతా, ఆశ్చర్యపోయారు ...కాని ఆమె పొగబడుతున్నదని, చెప్పటానికి సాహసించ లేక పోయారు.

స్వయంగా సత్యానందానికి కూడా యిలా జరుగుతుందని ఊహించటానికి కూడా ఆస్కారం లేకపోయింది. చిన్నతనంలో తను ఆమె మీద అధికారం చలాయించిన రోజులు అతనికి జ్ఞాపకం ఉన్నాయి. కాని ఆమె చదువుకు ఊరు వదలి వెళ్ళిన తరువాత చేతులు దులుపుకున్నాడు, ఇక ఆమెపై తనకు ఎటువంటి ఆశాలేదనుకున్నాడు కూడా... జానమ్మ లేడీ డాక్టర్ ...తన చదువు మధ్యలోనే ఆగిపోయింది. చిన్న మాస్టర్ గిరీ వెలిగిస్తున్నాడు...

జానమ్మ మొదటి సారిగా గ్రామానికి వచ్చినపుడు, ఆహ్వానించిన వారిలో సత్యానందంకూడా ఒకడు. కనీసంతనతో మాట్లాడుతుందనికూడా అతను ఊహించలేదు. తనకు ఆమెకు మధ్య పెద్ద అగాధం ఉంది. జానమ్మకూడా తను విద్యాధికురాలని గర్వపడలేదు. అందరినీఆప్యాయంగా పలకరించింది. సత్యానందంతో కూడా, చిన్నతనపు జానమ్మలాగే మాట్లాడింది. జానమ్మను ఆహ్వానించటానికి వచ్చిన గ్రామస్థులంతా వెళ్ళిన తర్వాత ఆమె సత్యానందాన్ని ఆపుచేసి "నీతో మాట్లాడాలి" అంది.

సత్యానందం ఉండి పోయాడు.

"నేను జ్ఞాపకం ఉన్నానా" అంది జానమ్మ.

"లేకేం...నిన్నెలా మరచిపోగలను" అన్నాడు సత్యానందం...

"ఆ మాత్రం దయ ఉంచావ్... అంతేచాలు" జానమ్మ మనసారా నవ్వింది. సత్యానందానికి తనుఊహించిన మార్పు ఆమెలో ఏకోశానాకనపడలేదు.

సత్యానందం ఆమెకు ప్రతివిషయం లోనూ చేదోడు వాదోడుగా ఉండే వాడు. హాస్పిటల్ ను స్థాపించే విషయమై ఊరి పెద్దలతో మాట్లాడటంలోను, యితర పనులలోను ఆమెకు పూర్తిగా సహకారం చేసాడు. సమసి పోయిందను కున్న పూర్వపు స్నేహం యిద్దరిలోనూ పూర్తిగా తిరిగి స్థావరాన్ని ఏర్పరుచు కుంది. ఐనా తనను పెళ్ళిచేసుకోనమని ఆమెను అడగటానికి సత్యానందానికి ధైర్యం లేకపోయింది. తనకంటె ఆమె విద్యాధికురాలన్న భావం అతనికి పిరికి తనాన్ని ప్రసాదించింది.

సత్యానందం కలలోకూడా వూహించని విషయం ఆనాడు జరిగింది. ఇద్దరూ కూర్చొని కులాసాగా మాట్లాడుకుంటూ కాఫీ త్రాగుతున్నారు. ఆమె ఏవోకబుర్లు చెపుతోంది. అతను నవ్వుతున్నాడు... మాటల సందర్భంలోజానమ్మ "మనిద్దరం పెళ్ళి చేసుకుందాం... ఏమంటావ్" అంది...

సత్యానందం మాట్లాడలేక పోయాడు, ఆశ్చర్యంతో...అతని నోటినుంచి మాట పెగలనే లేదు...తను ఏదైతే అసంభవ మనుకున్నాడో...అది యీనాడు సంభవ మవటం అతనికి వింతగా తోచింది...

"ఏం...యిష్టంలేదా" అందిజానమ్మ నవ్వుతూ...

"నేను అదృష్టవంతుణ్ణి... అంతకంటే నా..." అన్నాడు సత్యానందం...

నెమ్మదిగా యీ సంగతి వూరువూరం తా ప్రాకిపోయింది... "చిన్నతనపు స్నేహం...మంచి దాంపత్యం"అన్నారు పెద్దలంతా...

"సత్యానందం అదృష్టవంతుడు..." తోటి మిత్రులంతా కొద్దో గొప్పో అసూయ పడ్డారు అతనికి అబ్బిన అదృష్టాన్ని తలచుకుంటూ...

జానమ్మ సత్యానందాల వివాహం మామూలుగానే జరిగిపోయింది. కాని ఆమె మిత్రులు ఎవ్వరుకూడా వివాహానికి రాలేదు. జానమ్మ ఆవిషయమై అంతగా పట్టించుకోలేదు...

ప్రాక్టీసు బాగానేవుంది. తమ యిద్దరి జీవితం నిశ్చింతగా కొనసాగిపోతుంది. ఆపరిస్థితుల్లో ఫలితంలేని మాస్టరు పని సత్యానందం చేయటం జానమ్మకు నచ్చ లేదు. ఆమె యిష్టానుసారంగా సత్యానందం తన ఉద్యోగానికి రాజీనామా యిచ్చి యింటిపట్టునే ఉంటున్నాడు. ఏవో పుస్తకాలు చదువుకుంటూ కాలక్షేపం చేయటం అతనికి హాయిగా తోచింది.

పల్లెప్రజలంతా డాక్టరమ్మ మీద అమిత అభిమానం చూపేవారు. సత్యానందంకూడా యిది వరకటికంటె ప్రేమ పాత్రుడయాడు ఊరివారందరికీ... కాని అతనికి స్వంతంగా ఉన్న పేరు తెరచాటుకు పోయింది. "డాక్టరమ్మ పెనిమిటి" అనేవారు.

నిజానికి అసలు సత్యానందానికి వ్యక్తిత్వం అంటూ లేదు. అతని స్వభావమే

అంత. ఏదైనా ఉన్నా అది జానమ్మను పెళ్ళిచేసుకోవటంతో పూర్తిగా నశించి పోయింది. కొత్తవారికి తనను పరిచయం చేస్తూ, కొంతమంది "డాక్టరమ్మభర్త" అనటం విన్నాడు... "ఇతను సత్యానందం" అని ఎవ్వరూ అన్న పాపాన పోలేదు.

సత్యానందం మనస్సు కొంతవరకూ బాధపడింది. ఐనా జానమ్మ తనను పెళ్ళి చేసుకున్నదని యీర్ష్యపడే వాళ్ళనుచూసి తను వారికంటె అదృష్టవంతుడనని తృప్తి పడ్డాడు...

2

డాక్టరమ్మ సాంసారిక జీవితం కొంత కాలం వరకు సాఫీగానే నడిచిపోయింది. తనకు తీరుబడి ఉన్నపుడల్లా, సత్యానందంతో కలాసాగా కాలక్షేపం చేసేది జానమ్మ. రోజురోజంతా రోగులను చూడటం, వారికి మందులు యివ్వటంతోనే జానమ్మకు సరిపోయేది. ఇంట్లో వంటకు, యితర పనులకు ఒక మామ్మను చేరదీసింది. ఆమామ్మకయినా యితరత్రా ఎవ్వరూలేరు. చిన్నవాడు మనుమడితో, ఆ ఊరిలోనే ఉంటూండేది. డాక్టరమ్మ యింట్లో పనులుచేసి, సాయంకాలానికి మామ్మ తన యింటికి వెళ్ళిపోయేది.

జానమ్మకు ప్రాక్టీసు ఎక్కువైపోయింది. పొరుగు గ్రామాలకుకూడా వెళ్ళవలసి రావటంతో, ఆమెకు విశ్రాంతి తీసుకోవటానికికూడా సమయం దొరికేదికాదు. ఆమెది సున్నిత హృదయం. ఎవరికి ఏ కష్టం వచ్చినా, సహించలేకపోయేది. ఆ ఆపద తనకు వచ్చినట్టుగా బాధపడేది జానమ్మ.

పుస్తకాలతో కూడా కాలక్షేపం చెయ్యటం యిక అసాధ్యంగా తోచింది. సత్యానందానికి. విసుగుపుట్టిశూన్యంలోకి చూడటం తప్ప అతనికి వేరేపనిలేక పోయింది. జానమ్మ ఎప్పుడూ యింట్లో ఉండేదికాదు. మామ్మయినా తన పనులు తాను చేసుకుని, యింటికివెళ్ళిపోయేది...

జానమ్మ సాయంకాలానికి యింటికి వచ్చింది. ఆమెవచ్చేసరికే చాలా ప్రొద్దు పోయింది. సత్యానందం భోజనంచేసాడు. అతనికి యీ జీవితం అసహ్యంగా తోచింది. జానమ్మ తిండితినివచ్చి మాట్లాడకుండా పడుకుంది. ఎంతో అలసిపోయినదానిలాగాకనపడింది సత్యానందానికి...

తనకు యీ పరిస్థితి ఏమీ బాగుండలేదని ఆమెతో చెప్పుదామనుకున్నాడు సత్యానందం. కాని అది మాత్రం చెప్పలేక పోయాడు. ఏమనుకుంటుందోననే అతనికి మాటిమాటికీ సందేహం తోచింది. జానమ్మ నిశ్చింతంగా, ఒళ్ళుమరచి నిద్రపోతుంది. నిద్ర సత్యానందానికి దూరమయింది. అతనికి ఆలోచనలు పరిపరి విధాల పోతున్నయ్...

ప్రక్కనే మంచంమీద పడుకున్న భార్యవైపు చూసాడు...వంపులు తిరిగిన ఆమె శరీర సౌష్టవం...అతనికి మరింత అందంగా తోచింది. నెమ్మదిగాలేచి ఆమె మీదకువంగి ముద్దుపెట్టుకున్నాడు. ఐనా జానమ్మకు మెళకువరాలేదు. నిద్రలో చిరునవ్వు నవ్వింది జానమ్మ...

సత్యానందానికి మనస్సు ఉద్రూతలూగింది. శక్తికొలదీ గాఢంగాకావలించుకున్నాడు. జానమ్మ ఉలిక్కిపడిలేచింది.

"ఏమిటి?" అంది జానమ్మ... మెల్లిగా నవ్వి "పగలల్లా అలసిపోయివచ్చాను... నాకు కొంచమన్నా విశ్రాంతి యివ్వవ్..." అంది తలనిమురుతూ...

సత్యానందానికి హృదయం చల్లబడి పోయింది. ఏమీమాట్లాడకుండానే లేచి వచ్చి తన మంచంమీద పడుకున్నాడు. తన భార్యను... యిష్టాను సారంగా ప్రవర్తించటానికి ధైర్యంలేకపోయింది. ఆమె అతన్ని నిరసిస్తుందని కాదు... కాని ఆమెను ఆసమయంలో, యిష్టానికి వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించటం... అతనికిచేతకాక పోయింది... మొండితనాన్ని ప్రదర్శించలేక పోయాడు...

ఏమీ జరుగనట్టుగానే జానమ్మ మామూలుగా నిద్రపోతూంది. సత్యానందం తనని తాను 'పిరికి పంద' అనితిట్టుకున్నాడు.. ఆలోచనలతో వేడెక్కిన మెదడు అతనికి మగతనిద్రను ప్రసాదించింది ..

తెల్లవారిన తర్వాత సత్యానందానికి ఆయింట్లో ఉండ బుద్ధి వెయ్యలేదు. జానమ్మ ప్రక్కఊరిలో కాన్పుకేసు చూడటానికి బయలుదేరి వెళ్లబోతోంది. రోజూ ఆమె తనరోగులను గురించిచెప్పే విషయాలుకూడా అతనికి యిష్టాన్ని కలిగించలేదు...

"నేను ఊరువెడుతున్నా" అన్నాడు.

"ఏమైనా...పని ఉందా" అంది జానమ్మ...

"వుంది... వెడుతున్నా" అన్నాడు.

"త్వరగా రాండి..." అని వెళ్లిపోయింది జానమ్మ. సత్యానందం స్టేషనుకు వెళ్లి తనకు కనబడిన రైలుఎక్కాడు. ఒకచోటికి వెళ్ళాలని వుద్దేశంలేదు ...టిక్కెట్టు వున్నంతవరకూ ప్రయాణం చేసాడు... ఆ ఊరల్లా వుద్దేశ్యం లేకుండానే అలసి పోయేటంత వరకు తిరిగాడు...లోకంలో తనలాంటి వ్యక్తి ఎవరైనా వున్నాడా అని పరీక్షగా చూసేవాడు. జీవితంలోని యీ తరహా ఆంతరంగిక వ్యవహారాలు వ్యక్తులతో సన్నిహిత సంబంధంవుండి, వారు వెళ్లబోసుకుంటేనేగాని, యితరులకు తెలియటం సాధ్యం కాదన్న విషయం అతనికి తెలియకకాదు. ఐనా అతని మనస్సు అలా ఆందోళనపడింది.

మెల్లమ్మదిగా విజయనగరం చేరుకున్నాడు సత్యానందం. అక్కడమాత్రం అతని హృదయం కొంతవరకు కుదుటబడింది. వారంరోజులు సులభంగా గడిచిపోయాయ్...తన దగ్గరవున్న డబ్బుకాస్తా ఆఖరు కావచ్చింది. తిరుగు రైలులో ఇంటికి చేరుకున్నాడు.

గేటు తీసుకుని లోపలికివచ్చి మెట్లు యెక్కాడు. నవనీతం యివతలికి వచ్చింది. ఆమెనుచూసి సత్యానందం కళ్ళువిప్పించాడు. తెల్లటిచీరలో, ఆమె అందం అతన్ని ఆకర్షించింది. తీర్చిదిద్దిన ఆమె శరీరం...అతని కాళ్లను ముందుకుకదల నివ్వలేదు...

"డాక్టరమ్మగారి కోసమేనా" అంది నవనీతం. సత్యానందం మాట్లాడలేదు. ఆమెవైపు తదేకదీక్షగా చూస్తున్నాడు ...నవనీతం యీ అపరిచిత వ్యక్తి తనవైపు ఆ విధంగాచూడటం...ఆమె సిగ్గుతో తలవంచుకుంది.

"డాక్టరమ్మ లేరు...సాయంకాలానికి వస్తారు. అప్పుడురండి" అంది.

ఇంతలో మామ్మ వీధిగుమ్మంలోకివచ్చి సత్యానందాన్ని చూసింది. "అదేమిటి నాయనా...వీధిలోనే నిలబడిపోయావ్ ...లోపలికిరా... అమ్మాయి రామన్న గారింటికి వెళ్లింది. వారి అబ్బాయికి టైఫాయిడ్ ట...సాయంకాలానికి తిర్గి వస్తుంది." ఒక్క గుక్కలో చెప్పేసింది. మామ్మ మాటలు వినటంతో, సత్యానందం తిరిగి యీ ప్రపంచంలో పడ్డాడు.

"ఈ అమ్మాయి ఎవరు మామ్మా" అన్నాడు.

"అమ్మాయి పిలిపించింది నాయనా ...నర్సుగావచ్చింది" అంది. నవీనతంతో "బాబుగారు...డాక్టరమ్మ పెనిమిటి" అంది అప్యాయంగా...

సత్యానందం లోపలికి వచ్చాడు. తన గదిలోకి పోయి బట్టలుమార్చుకుని వరం డాలో కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. మామ్మ కాఫీ తెస్తానని యింటిలోకి పోయింది.

"తెలియక అన్నాను...క్షమించాలి" అంది నవనీతం తలవంచుకుని...

"క్షమాపణ ఎందుకు...మీరేమన్నారని" సత్యానందం అన్నాడు...మామ్మ ఫ్లాస్క్ లో కాఫీ తెచ్చి సత్యానందందగ్గర పెట్టి "నాయనా...యింటికి చుట్టాలు వచ్చారుట...వెళ్లివస్తాను" అందిమామ్మ.

"వెళ్లిరా... మామ్మా" అన్నాడు సత్యానందం.

మామ్మ నవనీతంతో "అమ్మాయ్ బాబుగారికి ఏఁకన్నా అవసరమేమో... కనిపెట్టి వుండమ్మా" అనిచెప్పి వెళ్లింది. నవనీతం తలవూపింది...

సత్యానందంఫ్లాస్క్ తీసుకోబోయాడు "నేను కప్పులో కాఫీ పోస్తాను... వుండండి" అంది నవనీతం...

"తమకు...శ్రమ..."

"నన్ను అంత మర్యాదగా పిలుస్తున్నారు...మామూలుగానే పిలవండి... ఐనా నాకు శ్రమయేమీలేదు" నవనీతం అంది. సత్యానందం ఆమె కలుపుగోలు తనానికి నవ్వుకున్నాడు...

"ఏమని పిలవమంటారు...?"

"మామూలుగా డాక్టరమ్మగారు పిలిచినట్టే" నవ్వుతూ "పేరుపెట్టి పిలవండి..." కాఫీగ్లాసులోపోసి ముందు పెట్టింది...

"మీరుకూడా తాగాలి" అన్నాడు.

"ముందు మీరు తాగండి...ఇంకా యింట్లో వుంది" అంది నవనీతం...

సత్యానందం పట్టుపట్టాడు. అతని పట్టుదలనుచూసి నవనీతం నవ్వుకుంది. తనూ కాఫీ తెచ్చుకుని కూర్చుంది.

నవనీతంకు సంబంధించిన వివరాలు తెలుసుకోవాలని సత్యానందానికి కుతూహలంగా వుంది. కాని ఆమె ఏమను కుంటుందోనని అనుకున్నాడు. ఎన్నో విషయాలు అడగాలనుకున్నాడు. కాని "మందులు నువ్వే యిస్తావా? పరీక్షలు ప్యాసైనావా?" మొదలైన చొప్పుదంటు ప్రశ్నలు వేసాడు. కాఫీ తాగినగ్లాసులు తీసుకుని నవనీతం వెళ్ళిపోయింది. డిస్పెన్సరీలో మందులు తయారుచేస్తూ తన పనిలో లీనమై పోయింది.

సాయంకాలానికి జానమ్మ తిరిగి వచ్చింది. ఆమెవచ్చేసరికి సత్యానందం యింట్లోనే వున్నాడు.

"ఎప్పుడు వచ్చావ్" అంది.

"పొద్దున్న" అన్నాడు. మామ్మ ముగ్గురికీ వడ్డించింది. నవనీతం కూడా వారింట్లోనేవుంటోంది, రాత్రిపడుకున్నాక "నాకుపని ఊపిరి సలుపకుండా వుంది. పొరుగూళ్లకు తరుచు వెళ్లవలసి వస్తోంది. ఇంటికి ఎవరువచ్చినా మంచియిచ్చేదిక్కు లేదు. అందుకనినవనీతాన్ని పిలిపించాను" అంది జానమ్మ.

సత్యానందం ముభావంగా తల వూపాడు. జానమ్మమళ్ళీ అంది "చాలా మంచిది. చురుకైనపిల్ల... ఆమె వేరేవుండటం ఎందుకని మనింట్లోనే వుండమన్నాను."

"దానికేం... వుండవచ్చు... నీకు సాయంగా వుంటుంది" అన్నాడు సత్యానందం తనకు అంటీ అంటనట్టుగా...

రోజులు గడిచి పోతున్నాయ్... సత్యానందం యిది వరకల్లా ఏమీతోచక పోతే షికారుకని పోతూండేవాడు. సాధారణంగా నవనీతంతో బాతాఖానీ వేస్తున్నాడు. ఎవ్వరూలేని ఆయింట్లో సత్యానందం నవనీతంలు కాలక్షేపానికైనా ఒకరితో వొకరు పిచ్చాపాటీ మాట్లాడక తప్పేదికాదు. జానమ్మసాధారణంగా యింట్లో వుండేదికాదు. రోగులను చూసిరావటంతోనే ఆమెకు సరిపోయేది.

సత్యానందంను నవనీతం పూర్తిగా అర్థం చేసుకుంది. తను డిస్పెన్సరీలో వుంటే...ఎదురుగది సత్యానందానిది... ఎప్పుడూ పుస్తకం చాటున...యేదో ఒక వంకతో తన వైపు సత్యానందం చూడటం ఆమె గమనించక పోలేదు. నవనీతం సూక్ష్మగ్రాహి. ఈ యింటికి వచ్చిన కొద్దిరోజులలో డాక్టరమ్మ సత్యానందాల దాంపత్య జీవితాన్ని ఇట్టే పసికట్టింది. సత్యానందం స్థితిపై ఆమెకు పూర్తిగా జాలివేసింది.

సాయంకాలం షికార్లకు వెళ్లటం కూడా మానివేసాడు సత్యానందం. నవనీతంతో మాట్లాడటమే అతనికి హాయిగా తోచింది. తనంటే ఎంతో గౌరవంచూపుతోంది. తనకు యేది కావలసివచ్చినా అడగకుండానేఅన్నీసమకూర్చేది. చిందరవందరగా వున్న తనగదిని ఒక స్థితిలోకి తెచ్చింది నవనీతమేనని గ్రహించాడు. తనకు వ్యక్తిత్వం అంటూ లేదన్న దృఢ అభిప్రాయం అతనిలో పాతుకుపోయింది. కాని నవనీతం గౌరవంగా, తనను ఒక మనిషిలా చూడటం ఆమెయందు అతనికి ఒక రకపు సన్నిహితత్వాన్ని యేర్పరిచింది.

ఆ రోజున సత్యానందం నిద్రలేవక మునుపే జానమ్మ కాఫీతాగి ఒకరోగిని చూసి రావటానికి వెళ్లిపోయింది. సత్యానందం నిద్రలేచాడు. ఆరోజున మామ్మ రాదని అతనికి తెలుసు. యెదురుగా బల్లమీద వున్న కాఫీచూసి ఆశ్చర్యపోయాడు. జానమ్మ పెట్టిందేమోననుకుని 'అంత అదృష్టమా?' అనికూడా అనుకున్నాడు.

సత్యానందం నిద్రలేవటంచూసి నవనీతం వచ్చింది "కాఫీబల్లమీద పెట్టాను. చల్లారి పోతుంది...తాగండి" అంది.

"జానమ్మ వెళ్ళిందా?" అన్నాడు.

"పదిగంటలకల్లా తిర్గివస్తానన్నారు" ఇద్దరూకూర్చుని కాఫీతాగుతున్నారు.

వుదయకాలపు యెండ అంత తీక్ష ణంగాలేదు. వసారాలోకి సూర్యకిర ణాలు పడుతున్నాయ్...

“నవనీతం... యింతకుముందు ఏ ఊరిలో వుండేదానివి...” అన్నాడు సత్యానందం...

“కాకినాడలో...” నవనీతం అంది. “అక్కడ నర్సుగా పనిచేస్తూండేదాన్ని ...ఆ డాక్టరు జానమ్మగారి స్నేహితు రాలు. యెవరినైనా పంపమని వుత్తరం వ్రాసారుట...నన్ను పంపించారు”

సత్యానందం శ్రద్ధగా వింటున్నాడు. ఆమె మొగంలో జీవితపు ఆఘాతాల చిహ్నాలు పూర్తిగా కనపడుతున్నాయ్. వయస్సులో చిన్నదైనా అనుభవంబాగా వున్నదని స్పష్టమైంది.

“నీకు బంధువులు యెవరూలేరా నవనీతం?”

“లేకేం...ఒక్క చెల్లెలు వుంది. చదువుకుంటోంది. దానిబ్రతుకు అదిబ్రతక గల్గితే నాకు అదేచాలు. ఆ పిల్ల తప్ప ‘నా’ అన్నవాళ్లు యింకెవ్వరూలేరు... అమ్మా నాన్నా చిన్నప్పుడు ఈలోకం వదిలి పోయారు” అంది నవనీతం.

“చాలాకష్టాలు పడ్డావ్...నీదిచాలా విషాద జీవితం...” అన్నాడు.

నవనీతం నవ్వింది. “కష్టపడ్డాను కను కనే...యిప్పుడు కొద్దోగొప్పో సుఖి స్తున్నా” అంది.

ఇంతలో యెవరో మందుకనివచ్చారు. నవనీతం లేచి వెళ్లిపోయింది. ఆమెవైపు సత్యానందం పూర్తిగా ఆకర్షింపబడ్డాడు. తన కష్టాలకు సానుభూతి పరుడు సత్యా నందంపై నవనీతానికిఅభిమానంఏర్పడింది.

3

ఆరోజున ప్రొద్దున్న నుంచీ వర్షం కురుస్తూనేవుంది. జానమ్మ యింటివద్ద పూర్తిగా విశ్రాంతి తీసుకోదలచింది. నవనీతం, సత్యానందం, జానమ్మ ముగ్గురూ కబుర్లలో మునిగిపోయారు. సత్యానందం లో ఈనాడు పూర్తిగా ఆనందం... తృప్తి కనపడుతున్నాయ్... మామ్మకు ఆ రోజున అనుకోకుండానే అవాంతరం కల్గింది. దూరపు బంధువులలో ఒకామె చనిపోయింది. పరామర్శకు, తన మను మడ్ని తీసుకుని వెళ్లిపోయింది.

మామ్మ రాని రోజుల్లో యింటి పను లన్నీ నవనీతం చేసేది. అది ఒక భారం గాను, కష్టంగాను ఆమెకు ఎన్నడూ తోచలేదు. ఇంటిలో ఒక వ్యక్తిగా మసలుతున్న నవనీతానికి, అది తన బాధ్య తని కూడా తోచింది. వంటప్రయత్నం చెయ్యటానికి నవనీతం యింటిలోకి వెళ్లింది.

“నవనీతం మంచిది... మన కుటుం బంలో పిల్లలా కలిసిపోయింది.” అంది జానమ్మ సత్యానందంతో...

సత్యానందం నవ్వాడు. జానమ్మకు ఆమెమీదగల అభిప్రాయాన్ని తనుకూడా సమర్థించాడు. నవనీతం అతనికి నిజానికి ఆప్తురాలయింది. జానమ్మకంటె కూడా తను నవనీతంవైపు ఆకర్షింప బడటానికి గల కారణాలను సత్యానందం ఆలో చించ దలుచుకోలేదు.

ఇద్దరు మనుష్యులు వర్షంలో తడుస్తూ జానమ్మ యింటికి వచ్చారు. పూర్తిగా తడిసి ముద్దయి పోయారు.

"అమ్మా...రక్షించాలి. పిల్ల అమితంగా బాధ పడుతోంది...తొలికాన్పు...నువ్వే మళ్లీ ఆమెకు ప్రాణం పోయాలి." తడబడే మాటలతో, ఏడుస్తూ డాక్టరమ్మ రెండు కాళ్ళు పట్టుకున్నాడు.

"భయపడకు బాబూ... నేనువస్తాగా...ఇల్లు ఎంతదూరంలో ఉంది." అంది జానమ్మ...

రెండవ మనిషి జవాబిచ్చాడు. "ఏడు మైళ్లు ఉంటుంది"...కష్ట మనుకోకుండా వచ్చి పుణ్యం కట్టుకోతల్లీ."

"పాపం...ఆపద ఎవరికైనా వచ్చేదే...నేవెళ్లివస్తా" అంది సత్యానందంతో...నవనీతంను పిలిచింది. ఆమె గొడుగు మందుల సంచీ జానమ్మకు యిచ్చింది.

"మీరు భోజనం చెయ్యండి... నాకోసం ఎదురుచూడవద్దు... అక్కడే ఎక్కడన్నా యీపూటకు తిండితింటూ...వీలయితే సాయంకాలానికి తిర్గివస్తా" జానమ్మ వర్షంలోనే ఆ యిద్దరు గ్రామస్థులతో వెళ్లిపోయింది. సత్యానందం ఆమె వెళ్లిన దారివైపే కనపడినంతవరకు చూస్తూ కూర్చున్నాడు. నవనీతం యింటి లోపలికి వెళ్లిపోయింది.

సత్యానందం చదువుకుందామని ప్రక్కనే ఉన్న పుస్తకం తీసాడు. అతనికి యిష్టం లేక పోయింది. పుస్తకం మూసి వేసి కుర్చీలో కళ్లుమూసుకుని పడుకున్నాడు. తనజీవితం యింతేనా అనుకున్నాడు. ఆనందంగా గడిచి పోతున్న కాలం, తిరిగి బాధాకర మయింది. వాళ్ల బాధ వాళ్ళది. తను యిష్టపడక పోయినా, జానమ్మ వెళ్లక మానదని అతనికి నిశ్చయంగా తెలుసు. అందుకనే తను ఏమీ చెప్పకుండా ఊరుకున్నాడు.

కొంతసేపటికి నవనీతం వచ్చింది. కుర్చీ దగ్గరగా నిలబడి నవ్వుతూ "భోజనానికి లేవండి బాబూ...తర్వాత నిద్రపోదురు గాని" అంది.

సత్యానందం కళ్లుతెరచి చూసాడు. అంతదగ్గరలో ఆమె అపూర్వ సుందరిగా కనిపించింది. ఎవరో కొత్తవ్యక్తికి తనంటే గల శ్రద్ధ అతనికి సంతృప్తిని కలుగచేసింది. నెమ్మదిగాలేచి వెళ్లాడు.

నవనీతం వడ్డించిన విస్తరి ముందు కూర్చున్నాడు. ఇంకా వర్షం కురుస్తోనే ఉంది. అతనికి తిండిపై దృష్టిపోవడం లేదు. తనకు సమీపంలో ఉన్న నవనీతం, వెర్రెత్తించింది. ఎన్నాళ్లనుంచో అణగి ఉన్నకోర్కె, ఒక్కసారిగా విజృంభించింది.

"ఏమిటి ఆచూపు... ఎక్కడికీ పోను...తర్వాత చూడవచ్చు... ముందు భోజనం చెయ్యండి" అంది నవ్వుతూ... ఆమెనవ్వు సత్యానందానికి ఒకఆసరా... ధైర్యంతో తను ముందుకు పోవటానికి దోహదాన్ని కలుగచేసిందని చెప్పవచ్చు.

దగ్గరలోనే నిలబడి ఉన్న నవనీతం దూరంగా వెళ్లబోయింది. ఆమెపైట చెంగు పట్టుకున్నాడు...

"ఏమిటి మరీను... ఎవరన్నా చూస్తారు వదలండి"

జోరున వర్షంలో ఆయింటి దరిదాపులకు యితరులు రావటం అసంభవం... ఐనా నవనీతం అతనిని అడ్డుపరుస్తూనే... ఆకర్షిస్తోంది.

కూర్చున్నవాడల్లా సత్యానందం లేచి ఆమెను గట్టిగా కావిలించుకున్నాడు. తప్పించుకుందామని నవనీతం చేసే ప్రయత్నాలకు విలువ లేకపోయింది. ఆమె యవ్వనం పూర్తిగా అతనికిలొంగి, ఆత్మార్పణం కావించుకుంది.

సత్యానందం అలసి పోయి తిండి తినకుండానే వచ్చి తన గదిలో కూర్చుండి పోయాడు.

తన మొరటు తనానికి నవనీతం క్షమించదని, యీ విషయం అల్లరి చేస్తుందేమో నని కూడా భయపడ్డాడు. సత్యానందానికి ధైర్యం పూర్తిగా నశించి పోయింది.

వెనుక నుంచి తన బుజాలపై యెవరో చేతులు వేసినట్టు తోచింది, సత్యానందానికి. కళ్ళు తెరచిచూశాడు...నవనీతంలో ఏకోశానా కోపం లేదు. చిరునవ్వు నవ్వుతో 'ఇకనైనా రండి...భోజనం చేద్దురు గాని' అంది.

సత్యానందం హృదయం తేలికపడింది అతని మొగంలో విషాద ఛాయలు మాయమయ్యాయ్... నవనీతం అతని చెయ్యి పట్టుకొని లోపలికి తీసుకు పోయింది.

*　　*　　*

ఏదైతే తనకు లేదనుకున్నాడో... దానిని నవనీతం సమకూర్చింది. జానమ్మ తనకు యివ్వలేని ప్రేమ ... శుశ్రూషలు నవనీతం నుంచి సత్యానందం పొందగలిగాడు. ఈ యింట్లో జీవితం దుర్భరమని పించింది మొదట్లో...కాని ఆ యిల్లే యిప్పుడు స్వర్గంలా తోచింది.

జానమ్మకు ఏమీ సూచన మాత్రంగానైనా తెలియకుండా యిద్దరూ ప్రవర్తించేవారు. సత్యానందంలో యిదివరకటికంటె కొంత మార్పును గమనించింది జానమ్మ. సంతోషంగా, ఆరోగ్యంగా ఉన్న సత్యానందం జానమ్మకు ఏచింతా లేకుండా చేసాడు. అతను ఆరోగ్యంగా వుండటమే జానమ్మకు కావలసిన విషయం.

నవనీతం పూర్తిగా సత్యానందాన్ని అర్థం చేసుకుంది. ఎంత ప్రాక్టీసు వున్నా, ఆయనపట్ల జానమ్మ ప్రవర్తిస్తున్న పద్ధతి ఆమెకు మొదట్లో విచారాన్ని కలుగ చేసినా...తను ఆలోటును పూర్తి చేసింది. సత్యానందమైనా వాంఛించ తగిన మనిషేనని నవనీతం నమ్మింది.

జానమ్మ మామూలుగానే రోగుల సేవలో మునిగి తేలుతూ యింటి పట్టునే వుండేది కాదు అసలు సత్యానందం నవనీతంల విషయమై ఆలోచించటానికే ఆమెకు అవకాశం లభించలేదు. కాని ఒకరోజున నిజం తెలుసుకుంది.

సాయంకాలం వరకూ తిరిగి రాదనుకున్న జానమ్మ మధ్యాహ్నానికి యింటికి వచ్చింది. గుమ్మంలో అడుగు పెడుతూ చూసిన దృశ్యానికి ఆమె నిర్ఘాంతపోయింది. ఈవిధంగా జరుగుతుందని ఎన్నడూ ఊహించలేదు. నవనీతం సత్యానందం ఒడిలో వుంది. యితరధ్యాసే లేకుండా ఆమెను అతను ముద్దుపెట్టుకుంటున్నాడు.

"నవనీతం" అంది జానమ్మ. ఆమె కళ్లు ఎర్రగా మండిపోతున్నాయ్... నవనీతం ఎగిరి ఒక్కగంతు వేసింది. పిడుగుపడినా సహించగల్గేదేమో కాని ...యీసన్నివేశానికి నవనీతం తట్టుకో లేక పోయింది.

డాక్టరమ్మవైపు చూడలేక నవనీతం తలవంచుకునే యింటినుంచి బయలుదేరి వెళ్లిపోయింది. "ఛీ...కృతఘ్నురాలా ..." అని డాక్టరమ్మ అన్నమాటలు ఆమెకు వినిపించాయ్... అవమానంతో కృంగిపోయి వెనక్కు తిరిగి చూడలేక పోయింది.

సత్యానందం కుర్చీలోనుంచి లేచాడు. నెమ్మదిగా తనూ గుమ్మం దాటాడు.

"ఎక్కడికి" అంది జానమ్మ...

"నవనీతంతో బాటే" అన్నాడు.

ఎవరితోనైతే తన జీవితం సుఖవంతం అవుతుందని అనుకున్నదో... ఆ వ్యక్తిని...చూసేసరికి జానమ్మకు మతి పోయింది. తన నమ్మిక, ఆశలు భగ్నం చేశాడు.

"ఇంకా సిగ్గులేకనా... వెళ్లటం" అంది.

వెడుతున్న సత్యానందం వెనక్కు తిరిగాడు. నిశ్చలంగా ఆమెవైపు ఒకసారి చూసి "పొరబడుతున్నావ్" అన్నాడు. "సిగ్గుపడవలసిన అగత్యం నాకులేదు... పెళ్లిచేసుకున్నావ్... కాని ఏరోజునన్నా నాకు ఏదికావాలో కనుక్కున్న పాపాన పోలేదు...ఎంతో ఆశతో దగ్గరకువచ్చిన రోజుల్లో...నన్ను నిరుత్సాహ పరచావ్ జానమ్మా...కుక్కపిల్లను పెంచినట్టుగా ...ఆప్యాయంగా పెంచావ్... కాని తేడాను గమనించలేక పోవటం విచారాన్ని కల్గిస్తోంది...ఇద్దరం పొరబడ్డాం ...నీదగ్గర పొందలేనిది...నవనీతం నాకు సమకూర్చింది."

సత్యానందం మళ్లీ మాట్లాడకుండా... నవనీతం వెళ్లిన దిక్కుగా తొందరగా నడిచివెళ్లిపోయాడు.

జానమ్మ ఏమీమాట్లాడలేకపోయింది.

"పొరబడ్డానా..." అని ఒకసారి తనలోతాను గొణుగుకుంది. రెండు కన్నీటి బిందువులు కిందపడ్డాయ్.